

VR-training zorgt voor meer begrip

De Regionale Kenniswerkplaats Onbegrepen Gedrag Hollands Midden verenigt betrokken organisaties en professionals. Dat leidt tot kennisuitwisseling en nieuwe mogelijkheden. Zoals een training met behulp van virtual reality voor partners in het veld.

“Na de training zeiden boa’s: wat is het eigenlijk zwaar als je niet alles kan bijbenen.” Circa veertig boa’s in de regio Hollands Midden volgden in 2025 een speciale workshop. Dankzij virtual-reality-brillen (VR) stapten ze in de schoenen van iemand met een lichte verstandelijke beperking. Beleidsadviseur Sander Neger van Zorg en Veiligheidshuis Hollands-Midden vertelt wat de VR-ervaring inhoudt. “Je moet in het gemeentehuis een test doen, maar het goede loket is niet te vinden. Dus je bent te laat. Als je vastloopt, lacht een ambtenaar je uit. Of ze zeggen: laat mij maar even, mijn moeder heeft hier ook moeite mee. Daar word je boos van en onzeker.”

Minder onbegrijpelijk

De VR-bril maakt onbegrepen gedrag een beetje minder onbegrijpelijk. De virtuele beleving is gebaseerd op interviews met een ervaringsdeskundige. De afleidingen en hindernissen voor mensen met een lichte verstandelijke beperking (LVB) zijn indringend vertaald. “Je hoort in de VR-bril de hele tijd veel ruis door achtergrondgeluiden en je moeder belt je een aantal keer op met: ‘Hé schatje, ik wilde je even succes wensen vandaag’”. En later met: “Lukt het allemaal een beetje?”.

Samenwerking dankzij kenniswerkplaats

Sander organiseerde de workshop samen met collega-beleidsadviseur Esther 't Hart en procesregisseur Bert Koekoek. Esther vertelt dat het idee ontstond in een gesprek met stichting Lumen, een belangenorganisatie van ervaringsdeskundigen. “We bespraken binnen de kenniswerkplaats wie belangrijke organisaties zijn als het gaat om onbegrepen gedrag. De boa’s horen daarbij.” De VR-brillen waren al aanwezig. Het ministerie van Justitie heeft die eerder aan het Zorg- en Veiligheidshuis gegeven om medewerkers bij politie, justitie en zorgorganisaties voor te lichten.

Toelichting onbegrepen gedrag

De training vond plaats tijdens een scholingsdag van de boa's. Naast de VR-workshop over LVB omvatte de training een workshop over onbegrepen gedrag. Bert Koekoek, procesregisseur van het Meldpunt Zorg en Overlast, gaf een overzicht van wat hier allemaal onder valt: van LVB en dementie tot uiteenlopende psychische problemen. Hij vertelde ook welke organisaties betrokken zijn bij mensen die hiermee te maken hebben. Bovendien gaf hij praktische handvatten voor de gespreksvoering. Zoals: kortere zinnen gebruiken, rustiger praten en terugvragen of iemand begrijpt wat je hebt gezegd.

Kracht van het netwerk

De training voor de boa's illustreert wat een kennisnetwerk kan betekenen: vragen, oplossingen en ideeën komen bij elkaar. Esther en Sander merkten dit ook bij de kick-off van de kenniswerkplaats. Ze gaven daar een workshop over interprofessioneel samenwerken. Diverse deelnemers worstelden met de vraag: wanneer is het nuttig en acceptabel om gegevens over personen te delen? Sander: "Je moet zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens, maar dat betekent niet altijd dat je in een kramp moet schieten." Sommige professionals wisten niet dat er al een hulpmiddel lag: het Regionaal kader voor samenwerking en gegevensdeling bij (ernstige) meervoudige problematiek in Hollands Midden. Esther: "Dat hebben we na afloop nagestuurd."

Leren van elkaar

Volgens de manager van de boa's zijn de workshops een goede start om met het onderwerp aan de slag te gaan. Esther: "Vanuit de kenniswerkplaats is er nu iets meer ruimte om goed te kijken en handelingsperspectieven te geven op: wat zijn de behoeften en waar kunnen we leren van elkaar? En vooral heel belangrijk voor deze kenniswerkplaats is wat we gaan leren van ervaringsdeskundige onderzoekers. Er is veel interesse om die kennis beter en breder te delen."

De Kenniswerkplaats is opgericht met financiering vanuit het Actieprogramma Grip op Onbegrip van ZonMw en is onderdeel van een landelijk netwerk aan Regionale Kenniswerkplaatsen Onbegrepen Gedrag.

[ZonMW Regionale Kenniswerkplaatsen Onbegrepen Gedrag](#)